

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 267/06-39

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Eduarda Bárányu a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti L. B., B., zastúpeného advokátkou JUDr. A. S., B., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 171/02, na neverejnom zasadnutí 13. decembra 2006 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 171/02 porušil základné právo L. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 171/02 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietahov.

3. L. B. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Banská Bystrica p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Banská Bystrica j e p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania L. B. v sume 6 888 Sk (slovom šesťtisícosemstoosemdesiatosem slovenských korún) na účet jeho právnej zástupkyne advokátky JUDr. A. S., B. (...) do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti L. B. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 267/06-13 z 23. augusta 2006 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť L. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. A. S., B., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 171/02.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ 18. novembra 2002 podal prostredníctvom svojej právnej zástupkyne žalobu o zaplatenie sumy 250 000 Sk s príslušenstvom z dôvodu pohľadávky vzniknutej mu zo zmluvy o pôžičke uzavretej so žalovanými.

V predmetnej veci okresný súd nariadil niekoľko súdnych pojednávanií, pričom prvé z nich sa konalo 29. januára 2003. Okresný súd na tomto pojednávanií vypočul účastníkov konania a následne ho odročil za účelom vypočutia svedka JUDr. M. S. (ďalej len „svedok“).

Tento svedok bol okresným súdom v priebehu konania viackrát predvolaný na pojednávanie za účelom vyjadrenia sa k niektorým okolnostiam týkajúcim sa skutkového stavu veci (preberania finančných prostriedkov žalovanými od žalobcu). Svedok sa nezúčastnil ani jedného pojednávania nariadeného okresným súdom, opakovane nepreberal poštové zásielky, ktoré mu nebolo možné doručiť ani prostredníctvom policajných orgánov, a neskôr svoju neúčasť na pojednávaniach ospravedlňoval zlým zdravotným stavom.

V priebehu tohto takmer 4 roky trvajúceho konania uložil okresný súd svedkovi dvakrát poriadkovú pokutu. Uznesením č. k. 7 C 171/02-89 z 12. decembra 2003 mu bola uložená poriadková pokuta v sume 10 000 Sk, pretože sa nedostavil bez ospravedlnenia na pojednávanie 10. decembra 2003 napriek tomu, že naň bol ako svedok riadne predvolaný, čím hrubo sťažil postup konania. Uznesením č. k. 7 C 171/02-174 z 24. januára 2006 mu okresný súd opakovane uložil poriadkovú pokutu v sume 5 000 Sk, ktorú odôvodnil tým, že svedok nereagoval na jeho výzvu z 28. novembra 2005 ako i tým, že sa nedostavil na pojednávania konané 12. marca 2003, 1. októbra 2003, 5. novembra 2003, 10. decembra 2003, 13. septembra 2004 a 8. marca 2005 napriek tomu, že bol na ne riadne predvolaný.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) následne o odvolaní svedka proti uzneseniu z 24. januára 2006 rozhodol uznesením sp. zn. 12 Co 82/06 z 27. apríla 2006, ktorým toto uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

V priebehu uvedeného konania musel sťažovateľ viackrát okresný súd žiadať o nariadenie pojednávania (žiadosti z 20. júna 2003, 15. marca 2004, 3. júna 2004

a 12. októbra 2005). Sťažovateľ podal 27. marca 2006 osobne okresnému súdu sťažnosť na prietahy v tomto konaní.

Predmetná vec podľa sťažovateľa nie je právne ani skutkovo zložitá, všetky relevantné dôkazy v tejto veci boli podľa neho okresnému súdu už predložené, výsluchy účastníkov konania boli vykonané, a preto by mala byť po takej dlhej dobe už rozhodnutá a skončená.

V priebehu konania boli od 29. januára 2003 všetky nariadené pojednávania odročené z dôvodu neprítomnosti svedka na neurčito. Okresný súd sa pritom nepokúsil vypočuť svedka pri takomto jeho správaní v domácom prostredí a uspokojil sa len s uložením mu dvoch poriadkových pokút, ktoré však nijako pozitívne neovplyvnili skončenie konania, práve naopak, opäť neúmerne predĺžili konanie a nastolili ešte väčší stav právnej neistoty. Sťažovateľ uvádza, že bol nútený až štyrikrát žiadať okresný súd, aby nariadil pojednávania a zaoberal sa uvedenou vecou aj bez vypočutia svedka.

V predmetnom konaní sa podľa sťažovateľa okresný súd snaží počas takmer štyroch rokov vykonať jeden dôkaz, na ktorom podľa neho nemôže „stáť“ celé rozhodnutie vo veci samej, pričom konanie sa v dôsledku tohto postupu neúmerne predlžuje a spôsobuje sťažovateľovi majetkovú i nemajetkovú ujmu, spočívajúcu v tom, že počas takmer štyroch rokov musí znášať ťubovôľu, pasivitu a nečinnosť jedného svedka, ako aj pasivitu konajúceho súdu, ktorý nechce predmetnú vec rozhodnúť bez vypočutia tohto svedka, pojednávania nariaďuje až na základe jeho žiadosti a nevykazuje v konaní žiadnu aktivitu s cieľom jeho právoplatného skončenia.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 171/02 porušené, prikáže okresnému súdu, aby v tomto konaní konal bez zbytočných prietahov, prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 17 345 Sk.

Právna zástupkyňa sťažovateľa ústavnému súdu na základe jeho výzvy podaním doručeným 5. októbra 2006 oznámila, že netrvá na konaní verejného ústneho pojednávania v predmetnej veci.

Okresný súd sa k sťažnosti sťažovateľa vyjadril na základe výzvy ústavného súdu podaním č. Spr 4019/06 z 5. októbra 2006 prostredníctvom svojho predsedu. Predseda okresného vo svojom vyjadrení podrobne chronologicky popísal priebeh predmetného konania a následne uviedol: *„Aby súd rozhodol vo veci je potrebné vypočuť svedka JUDr. S. Bez jeho výpovede nie je možné vec ukončiť. Dĺžka konania je spôsobená pasívnym správaním svedka, ako aj jeho dlhodobou práceneschopnosťou. Vyhýba sa súdному pojednávaniu a odmieta spolupracovať so súdom. Do dnešného dňa nezaslal odpoveď na konkrétne otázky súdu, ktoré mu boli doručené 14. 04. 2005.“*

V závere svojho vyjadrenia predseda okresného súdu uviedol, že súhlasí s upustením od konania verejného ústneho pojednávania v tejto veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Sťažovateľ doručil 18. novembra 2002 okresnému súdu žalobu, ktorou sa domáhal zaplata pohľadávky vo výške 250 000 s príslušenstvom smerujúcu proti M. K. a E. K., obaja bytom B. (ďalej len „žalovaní“). Tento návrh bol zaevidovaný pod sp. zn. 7 C 171/02.

Pokynom z 19. novembra 2002 nechal vo veci konajúci sudca vyzvať sťažovateľa na zaplataenie súdneho poplatku odo dňa doručenia výzvy. Súdny poplatok bol sťažovateľom na účet okresného súdu zaplatený 4. decembra 2002. Úpravou z 13. decembra 2002 nechal zákonný sudca zaslať žalovaným opis žaloby, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadrili.

Pokynom zo 14. januára 2003 bolo v predmetnej veci nariadené pojednávanie na 29. január 2003. Pojednávanie konané 29. januára 2003 okresný súd po vypočutí účastníkov konania a ich právnych zástupcov odročil na neurčito s tým, že z Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru B. (neskôr Okresný úrad justičnej polície Policajného zboru B., ďalej len „OÚJP PZ B.“) bude vyžiadaný spis sp. zn. ČVS: OUV-740/20-BB-2000, a súčasne bola právna zástupkyňa sťažovateľa zaviazaná v lehote 7 dní doručiť súdu kópie listinných dôkazov.

OÚJP PZ B. podaním doručeným 10. februára 2003 okresnému súdu oznámil, že v ich archíve sa nachádza len nekompletný vyžiadaný spis, a preto súdu odporučil, aby sa so svojou žiadosťou obrátil na okresný súd, kde uvedenú vec evidujú pod sp. zn. 4 T 76/01.

Právnej zástupkyňi žalovaných bola na základe pokynu z 11. februára 2003 zaslaná urgencia na splnenie povinnosti uloženej jej na pojednávaní 29. januára 2003. Výzva súdu bola právnou zástupkyňou žalovaných splnená podaním doručeným 17. februára 2003.

Úpravou z 19. februára 2003 bolo v predmetnej veci nariadené pojednávanie na 12. marec 2003. Podľa úradného záznamu spísaného 12. marca 2003 žalovaní ospravedlnili svoju neúčasť na pojednávaní a zároveň súdu oznámili, že ich právna zástupkyňa je odcestovaná, preto požiadali o odročenie pojednávania. Svedok svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnil podaním doručeným súdu 11. marca 2003 z dôvodu práceneschopnosti.

Okresný súd pojednávanie konané 12. marca 2003 odročil s tým, že svedkovi zašle výzvu, aby mu vzhľadom na jeho nepriaznivý zdravotný stav oznámil, kedy sa bude môcť zúčastniť pojednávania. Právna zástupkyňa žalovaných ospravedlnila svoju neúčasť na pojednávaní z dôvodu kolízie pojednávanií podaním doručeným okresnému súdu 14. marca 2003.

Podaním doručeným 25. marca 2003 bola okresnému súdu doručená odpoveď na jeho výzvu svedkovi z 13. marca 2003, v ktorom PhDr. P. S., rod. S., okresnému súdu oznámila, že zdravotný stav svedka je veľmi zlý. Nemocnica s poliklinikou (...) v B. podaním doručeným 20. marca 2003 okresnému súdu oznámila, že svedok ako ich pacient u nich hospitalizovaný nebol a s určitosťou vzhľadom na jednodňovú chirurgiu, v ktorej centrálna evidencia neexistuje nevedia oznámiť, či bol uvedený svedok 3. marca 2003 operovaný.

Podaním z 18. júna 2003 (doručeným 20. júna 2003) sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne požiadal o nariadenie pojednávania v uvedenej veci.

Vo veci konajúci sudca pokynom z 9. septembra 2003 nariadil pojednávanie na 1. október 2003. Podaním z 10. septembra 2003 bola zaslaná svedkovi výzva, aby okresnému súdu v lehote 7 dní preukázal, že sa na nariadené pojednávanie nedostavil z dôvodu operácie uskutočnenej 3. marca 2003.

Pojednávanie konané 1. októbra 2003 bolo odročené na 5. november 2003 s tým, že opakovane bude písomne predvolaný svedok pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty a s poučením o možnosti predviesť ho prostredníctvom polície.

Obvodné oddelenie Policajného zboru B. (ďalej aj „OO PZ B.“) okresnému súdu podaním doručeným 22. októbra 2003 oznámilo, že sa mu zásielku svedkovi nepodarilo doručiť, pretože ani po opakovaných pokusoch o doručenie nebol zastihnutý v mieste svojho trvalého bydliska.

Na pojednávaní konanom 5. novembra 2003 právne zástupkyne oboch účastníkov konania zhodne uviedli, že trvajú na vypočutí svedka, okresný súd následne pojednávanie odročil na 10. december 2003.

OO PZ B. podaním doručeným 26. novembra 2003 okresnému súdu oznámilo, že zásielky sa mu nepodarilo doručiť a že šetrením v mieste bydliska svedka bolo zistené, že svedok na uvedenej adrese býva, avšak neotvára dvere.

Podaním doručeným 26. novembra 2003 sa k predmetnej veci vyjadrila právna zástupkyňa žalovaného.

Dňa 9. decembra 2003 bolo okresnému súdu doručené podanie svedka, v ktorom vzniesol námietku zaujatosti voči zákonnému sudcovi.

Okresný súd pojednávanie konané 10. decembra 2003 po vypočutí právnych zástupcov účastníkov konania, ktorí voči zákonnému sudcovi námietky nemali uznesením odročil na neurčito s tým, že svedkovi bude uložená poriadková pokuta vo výške 10 000 Sk.

Uznesením č. k. 7 C 171/02-89 z 12. decembra 2003 (právoplatným 8. januára 2004) bola svedkovi uložená poriadková pokuta. Právna zástupkyňa sťažovateľa požiadala okresný súd podaním doručeným 15. marca 2004 o nariadenie pojednávania v tejto veci. Svoju žiadosť zopakovala aj podaním doručeným 3. júna 2004.

Dňa 14. júla 2004 bol zákonným sudcom spísaný podnet na trestné stíhanie svedka. Pokynom z 10. augusta 2004 zákonný sudca nariadil pojednávanie na 13. september 2004.

Dňa 31. augusta 2004 bolo okresnému súdu doručené uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru B., úradu justičnej a kriminálnej polície z 19. augusta 2004, ktorým bolo v predmetnej veci začaté trestné stíhanie voči svedkovi.

Podaním z 10. septembra 2004 sa svedok ospravedlnil z neúčasti na pojednávaní z dôvodu zlého zdravotného stavu. Pojednávanie konané 13. septembra 2004 bolo uznesením okresného súdu odročené na neurčito s tým, že bude vypočutý svedok, resp. jeho psychiater, či je schopný zúčastniť sa súdneho pojednávania, resp. či je možné ho vypočuť v jeho domácom prostredí.

Obvodné oddelenie Policajného zboru B. podaním doručeným 16. septembra 2004 okresnému súdu oznámilo, že jeho zásielku sa svedkovi nepodarilo doručiť.

Pokynom zo 17. januára 2005 bolo v tejto veci na 8. marec 2005 nariadené pojednávanie. Svedok podaním doručeným okresnému súdu 7. marca 2005 ospravedlnil svoju neúčasť zo zdravotných dôvodov.

Právne zástupkyne účastníkov konania na pojednávaní konanom 8. marca 2005 navrhli okresnému súdu vykonať výsluch svedka korešpondenčne zaslaním otázok písomne a okresný súd pojednávanie následne odročil na neurčito.

Právna zástupkyňa sťažovateľa návrh znenia otázok pre svedka okresnému súdu doručila 16. marca 2005 a právna zástupkyňa žalovaných podaním doručeným 30. marca 2005.

Na základe pokynu zo 6. apríla 2005 bola okresným súdom zaslaná výzva svedkovi. Úpravou z 2. júna 2005 bol daný pokyn súdnej kancelárie urgovať od svedka splnenie výzvy pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty v sume 25 000 Sk. Odpoveď svedka bola okresnému súdu doručená 24. júna 2005, v ktorej však na otázky okresného súdu uvedené vo výzve neodpovedal.

Pokynom z 27. júna 2005 okresný súd vyzval svedka na zaslanie aktuálneho potvrdenia o jeho stále pretrvávajúcej práceneschopnosti. Predmetná výzva bola sťažovateľom splnená podaním doručeným 13. júla 2005. Spis bol následne uložený na lehotu do 15. septembra 2005.

Na základe pokynu z 19. septembra 2005 bola svedkovi zaslaná výzva, aby okresnému súdu oznámil v lehote 10 dní, či ešte stále pretrváva jeho práceneschopnosť a ak je to tak, aby súdu o tejto skutočnosti doložil doklad. Podaním doručeným 4. októbra 2005 svedok okresnému súdu oznámil, že jeho zdravotné problémy i naďalej pretrvávajú. Spis bol následne uložený na lehotu do 15. októbra 2005.

Podaním doručeným okresnému súdu 12. októbra 2005 právna zástupkyňa sťažovateľa požiadala o nariadenie pojednávania v predmetnej veci a súčasne súdu navrhla vypočuť svedka v mieste jeho bydliska, pretože sa podľa nej dlhodobo zámerne vyhýba účasti na pojednávaní.

Pokynom z 21. októbra 2005 zákonný sudca nariadil pojednávanie na 25. november 2005. Svedok sa podaním doručeným okresnému súdu 22. novembra 2005 ospravedlnil z neúčasti na pojednávaní z dôvodu zhoršenia jeho zdravotného stavu.

Pojednávanie konané 25. novembra 2005 bolo po konštatovaní účastníkov konania, že svedecká výpoveď svedka je v tomto prípade nevyhnutná, okresný súdom odročené na neurčito s tým, že svedok bude vyzvaný, aby v lehote 10 dní súdu predložil potvrdenie o jeho zdravotnom stave a súčasne, aby súdu oznámil, kedy sa bude môcť zúčastniť pojednávania ako svedok.

Úpravou z 24. januára 2006 zákonný sudca nechal vypracovať uznesenie č. k. 7 C 171/02-174 o uložení poriadkovej pokuty v sume 5 000 Sk svedkovi za neposlúchnutie výzvy súdu z 28. novembra 2005.

Svedok okresnému súdu doručil 6. marca 2006 svoje odvolanie voči uzneseniu č. k. 7 C 171/02-174 z 24. januára 2006 s tým, že ho v lehote 10 dní písomne odôvodní. Doplnenie dôvodov odvolania svedok doručil 22. marca 2006.

Podaním z 23. februára 2006 svedok ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní z dôvodu zlého zdravotného stavu, požiadal v ňom tiež o odročenie pojednávania najmenej o pol roka.

Na základe pokynu z 23. marca 2006 bol spis v tejto veci predložený 27. marca 2006 krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní svedka. Odvolanie svedka bolo následne doručené účastníkom konania, aby sa k nemu v prípade, že to považujú za potrebné v lehote 10 dní vyjadrili.

Krajský súd uznesením č. k. 12 Co 82/06-190 z 27. apríla 2006 rozhodnutie okresného súdu z 24. januára 2006 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Spis v uvedenej veci bol okresnému súdu doručený 1. júna 2006. Na základe pokynu zákonného sudcu z 2. júna 2006 bolo toto uznesenie doručené účastníkom konania aj svedkovi.

Okresný súd na základe úpravy zo 7. júna 2006 ošetrojúcemu lekárovi svedka zaslal výzvu ohľadom podania správy o jeho zdravotnom stave a perspektívnych možnostiach jeho vypočutia. Odpoveď na túto výzvu bola okresnému súdu doručená 14. júla 2006.

III.

1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov...“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Otázku existencie zbytočných priet'ahov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

A. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je žaloba o zaplatenie pohľadávky vzniknutej zo zmluvy o pôžičke uzavretej medzi účastníkmi konania. Zo súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľa a okresného súdu, ani z nimi predložených na vec sa vzťahujúcich listín ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o právnej alebo skutkovej zložitosti veci, v dôsledku ktorej by mohlo dôjsť k predĺženiu konania v predmetnej veci.

B. Pri hodnotení druhého z kritérií, ústavný súd v správaní sťažovateľa nezistil žiadne také okolnosti, v dôsledku ktorých by mohlo dôjsť k spomaleniu postupu súdu v predmetnom konaní.

C. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným prieťahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd zistil dlhé obdobia nečinnosti v postupe okresného súdu, ktoré mali vplyv na doterajšiu dĺžku konania. Prvé z období nečinnosti okresného súdu začalo 20. marca 2003, keď bola okresnému súdu doručená odpoveď na jeho výzvu a trvalo takmer šesť mesiacov, t. j. až do 9. septembra 2003, keď vo veci konajúci sudca nariadil pojednávanie v predmetnej veci. Okresný súd nevykonával v predmetnej veci žiadne procesné úkony ani vo viac ako šesť mesačnom období trvajúcim od 8. januára 2004, keď vyhotovil uznesenie o uložení poriadkovej pokuty svedkovi až do 14. júla 2004, keď bol zákonným sudcom zaslaný podnet na trestné stíhanie svedka. Nečinnosť okresného súdu vo vyššie označených obdobiach bez toho, aby jeho postupu bránila zákonná prekážka je potrebné považovať za zbytočný prieťah v konaní v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukázal aj na postup súdu pri vypočutí svedka, ktorým došlo podľa neho k neúmernému predĺženiu tohto konania. Podľa zistenia ústavného súdu však v priebehu konania na vypočutí tohto svedka trvala nielen právna zástupkyňa žalovaných, ale i právna zástupkyňa sťažovateľa (napr. na pojednávaniach konaných 5. novembra 2003 a 25. novembra 2005). Okresný súd v priebehu konania uvedeného svedka niekoľkokrát predvolával prostredníctvom orgánov polície; zisťoval jeho zdravotný

stav i možnosť jeho vypočutia na pojednávaní a v domácom prostredí; u ošetrojúceho lekára preveroval pravdivosť skutkových okolností pri ospravedlnení svedka z neúčasti na pojednávaní; dvakrát svedkovi uložil poriadkovú pokutu; zákonný sudca následne proti svedkovi podal trestné oznámenie pre trestný čin pohrdania súdom a pokúsil sa získať jeho svedeckú výpoveď korešpondenčne. Vo vzťahu k postupu okresného súdu pri zabezpečení dôkazu výsluchom svedka možno konštatovať, že okresný súd využil všetky svoje zákonné možnosti k zabezpečeniu súčinnosti tohto svedka a získaniu jeho výpovede. Aj napriek tomu, že sa okresnému súdu tento dôkaz napokon nepodarilo zrealizovať, podľa názoru ústavného súdu uvedený postup okresného súdu nemožno označiť za neefektívny a predĺženie konania o obdobie, počas ktorého sa okresný súd pokúšal zabezpečiť vykonanie tohto dôkazu nemožno pričítať na ťarchu okresného súdu.

V súčasnom štádiu konania sa však okresný súd bude musieť riadiť odporúčaním uvedeným v odôvodnení uznesenie krajského súdu sp. zn. 12 Co 82/06 z 27. apríla 2006, podľa ktorého po vyhodnotení okolností týkajúcich sa zdravotného stavu svedka by mal opätovne zvážiť, či bude trvať na jeho svedeckej výpovedi a či z jeho neúčasti vyvodí poriadkové opatrenia.

Ústavný súd konštatuje, že konanie, ktoré je predmetom posúdenia, trvá viac ako štyri roky. Z uvedenej doby viac ako rok tvoria obdobia, v ktorých v dôsledku nečinnosti okresného súdu dochádzalo k zbytočným priet'ahom v predmetnom konaní.

S ohľadom na vyššie uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu, nemožno dobu predmetného konania vedeného okresným súdom považovať za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako ani za primeranú vo vzťahu k právu podľa čl. 6 ods.1 dohovoru. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľa boli porušené.

2. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil, že nečinnosťou okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

3. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal aj o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 100 000 Sk, ktoré odôvodnil tým, že sa v dôsledku postupu okresného súdu v tomto konaní ocitol v zložitej právnej, ale i životnej situácii, keďže suma, ktorú si v tomto konaní uplatnil vo vzťahu k jeho zárobkovým pomerom, nie je pre neho zanedbateľná, pričom tým, že toto konanie trvá už takmer štyri roky, trpí celá jeho rodina, ktorá žije pod neustálym finančným tlakom a s pocitom beznádeje, márnosti a nespravodlivosti, že už tieto finančné prostriedky nikdy neuvidí v dôsledku prietáhov spôsobených okresným súdom.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľa, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľovi sumu 30 000 Sk. Táto suma zohľadňuje predmet konania okresného súdu, dĺžku zbytočných

prieťahov v tomto konaní (jeden rok), ako aj ďalšie okolnosti tohto prípadu (najmä celkovú dĺžku konania a jeho stav) a s nimi spojenú nemajetkovú ujmu sťažovateľa.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vo zvyšnej časti uplatnenému primeranému finančnému zadosťučineniu v návrhu sťažovateľa nevyhovel.

4. Sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne žiadal priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom vo výške 17 345 Sk (za 2 úkony právnej pomoci na ústavnom súde vrátane DPH).

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1, § 11, § 13 ods. 3, § 14, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých sťažovatelia namietajú, v zásade nie je oceneľný peniazmi. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2006 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 2 730 Sk a hodnota režijného paušálu 164 Sk.

V súlade s týmito ustanoveniami možno teda trovy konania vyčíslit' ako súčet odmeny za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd) vrátane režijného paušálu a DPH ($2 \times 2\,730 \text{ Sk} + 2 \times 164 \text{ Sk} + 19\% \text{ z } 5\,788 \text{ Sk} = 6\,888 \text{ Sk}$). Náhrada trov konania v predmetnej veci vypočítaná podľa platnej právnej úpravy teda spolu predstavuje sumu 6 888 Sk.

Ústavný súd právnej zástupkyne sťažovateľa priznal odmenu v sume 6 888 Sk a v zostávajúcej časti jeho nároku na náhradu trov konania nevyhovel.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2006